

Sprawozdanie z projektu opracowanego przez Radę Współpracy Kultury Unii Europejskiej

Książka zatytułowana *L'enseignement des langues étrangères à l'école primaire (5 – 6 ans / 10 – 11 ans)* została wydana w 1997 roku w Niemczech pod kierownictwem Petera Doyé i Alisona Hurrell. Stanowi ona formę sprawozdania z projektu opracowanego przez Radę Współpracy Kultury Unii Europejskiej prezentującego różnorodność rozwiązań instytucjonalnych i podejść metodologicznych w zakresie wczesnego nauczania nowożytnych języków obcych. Książka została podzielona na sześć rozdziałów opracowanych przez jednych z najsłynniejszych metodyków, pedagogów i językoznawców Europy. Autorami poszczególnych rozdziałów są:

- Manuel Tost Planet (Hiszpania),
- Lisbeth Ytreberg (Norwegia),
- Rita Balbi (Włochy),
- Hanna Komorowska (Polska),
- Peter Edelenbos (Holandia),
- Maria Felberbauer (Austria).

W raporcie zwraca się uwagę na wzrastającą presję na rzecz uczenia się języków w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Głównym celem jest nauczanie zdolności komunikacyjnej w co najmniej jednym języku obcym. Zaprezentowano podstawowe argumenty, sformułowane przez autorów projektu, które mają zachęcić do wprowadzania programów nauczania języków obcych w okresie wczesnoszkolnym:

- psychologię rozwoju człowieka,
- neurofizjologię,
- antropologię,
- pedagogikę.

W raporcie sprecyzowano, na podstawie kilkuletnich prac badawczych, konkretne zdolności komunikacyjne, jakie ma do opanowania małe dziecko w procesie wczesnego uczenia się obcej mowy. Bardzo dokładnie również zostały opracowane cele komunikacyjne, które uczeń musi opanować, podobnie jak treści językowe oraz sytuacyjne.

Wszystkie założenia zostały opracowane w celu stopniowego doskonalenia rozumienia ze słuchu, do opanowania sprawności językowych oraz do czytania ze zrozumieniem i pisanie bardzo krótkich, łatwych tekstów.

Podkreśla się ogromne znaczenie wieku ucznia, w którym należy zaczynać naukę języka obcego. Autorzy książki zaprezentowali opinie sławnych ekspertów specjalizujących się w tej dziedzinie, takich jak Penfielda i Roberts, Lenneberga, Gesella, Cohena, Ilga, Trima, czy też Kuperberga.

Przypomina się o powinności wykorzystywania funkcji motorycznych dzieci, ich emocjonalnego przeżywania zadań realizowanych w czasie lekcji oraz ich pragnienia poznawania świata. W raporcie opisuje się również metody pracy pedagogicznej w nauczaniu wczesnoszkolnym. Autorzy projektu przygotowali odpowiedni schemat prowadzenia lekcji języka obcego, zaproponowali techniki pracy z dziećmi, które bazują głównie na optymalnym zainteresowaniu ucznia nauczonym językiem. Podkreśla się ogromny ich wpływ na sukces „dostrzegania” obcej mowy, przyswajania języka mówionego i pisanego.

Eksperci z Rady Współpracy Kulturalnej Unii Europejskiej przypominają o dostosowaniu konkretnych metod pracy do rozwoju intelektualnego dzieci. Zaleca się głównie nauczanie poprzez zabawę, która pozwala na stworzenie w procesie nauczania wczesnoszkolnego języków obcych warunków bardzo zbliżonych do tych istniejących w momencie uczenia się przez dzieci ojczystej mowy. Proponuje się więc stosowanie w trakcie lekcji gier, piosenek, bajek, zgadywanek, zagadek itp.

Nauczyciel ma pracować nad doskonaleniem zdolności komunikowania się. Interakcja stwarza dzieciom większe możliwości do poznawania się oraz zbliżenia emocjonalnego. Zaproponowano cztery fazy nauczania: *sluchanie* — poznawanie odpowiedniego rytmu języka, intonacji, dźwięków; *dialog* — podstawową formę „działalności werbalnej”; *czytanie* — odkrywanie kodu języka pisanego, oraz *pisanie*.

Zaprezentowano także sposoby pracy nauczyciela z małymi dziećmi, opracowywania lekcji, przygotowywania pomocy dydaktycznych, zabaw, jak również sposoby odpowiedniego oceniania uczniów.

Zaproponowano nowe rozwiązania w kształceniu fachowym przyszłych nauczycieli języków obcych mających pracować z dziećmi, np. wprowadzenie na studiach pedagogicznych przedmiotów, takich jak komunikacja międzyludzka, retoryka, techniki komunikacji.

Wszystkie zagadnienia opisane w raporcie wskazują na ogromne zainteresowanie Unii Europejskiej procesem nauczania nowożytnych języków obcych w państwach członkowskich. Wieloletnie badania przeprowadzone przez ekspertów Rady Współpracy Kulturalnej wskazują na pewne istotne punkty, które mają przynieść sukces w opanowywaniu języków obcych. Należy przede wszystkim wykorzystywać naturalne predyspozycje uczniów, pobudzać motywację do zainteresowania się językiem obcym, kulturą krajów, w których używa się nauczanego języka, aktywności oraz odpowiednio przygotowywać nauczycieli, którzy mają nauczać małe dzieci.

To wszystko ma w przyszłości pomóc zjednoczonej Europie rozwijać międzynarodowe stosunki polityczne, współpracę gospodarczą, społeczną i kulturalną.

Grzegorz Markowski